

BALAGONDA GANGADHAR,

Lecturer in History (Selection Grade),

Department of History,

SKR & SKR Govt. College for Women (A),

KADAPA, A.P.

సహాయ నిరాకరణ ఉద్యమం 1920-22

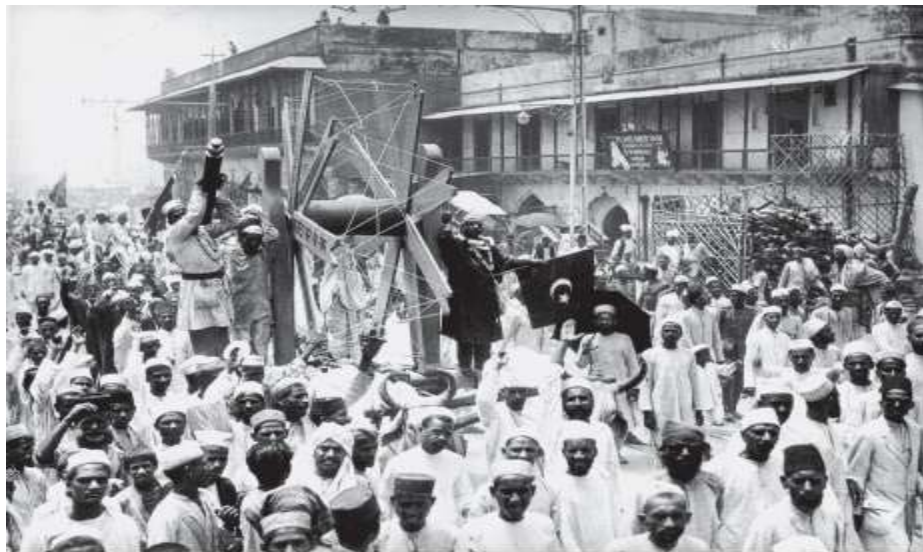

సహాయ నిరాకరణ ఉద్యమం-స్వభావం

- భారత జాతీయకాంగ్రెస్ నాయకత్వం లోజరిగిన మొట్ట మొదటి జాతీయోద్యమం
- గాంధీజీ నాయకత్వంలో జరిగిన మూడు జాతీయోద్యమా లలో మొదటిది.
- “శాంతియుత ప్రతిఘటన” “సత్యాగ్రహం, అహింసా” యుత పద్ధతులలో బ్రిటిష్ ప్రభుత్వానికి వ్యతిరేకం గా సంపూర్ణ జాతి నాయకత్వంలో ప్రపంచంలోనే మొదటి ప్రయత్నం.
- సామాన్య ప్రజలు, కర్షకులు, కార్మికులు మొదలగు వర్గాలు దేశభక్తి భావాన్ని ప్రదర్శించిన మొదటి ఉద్యమం.

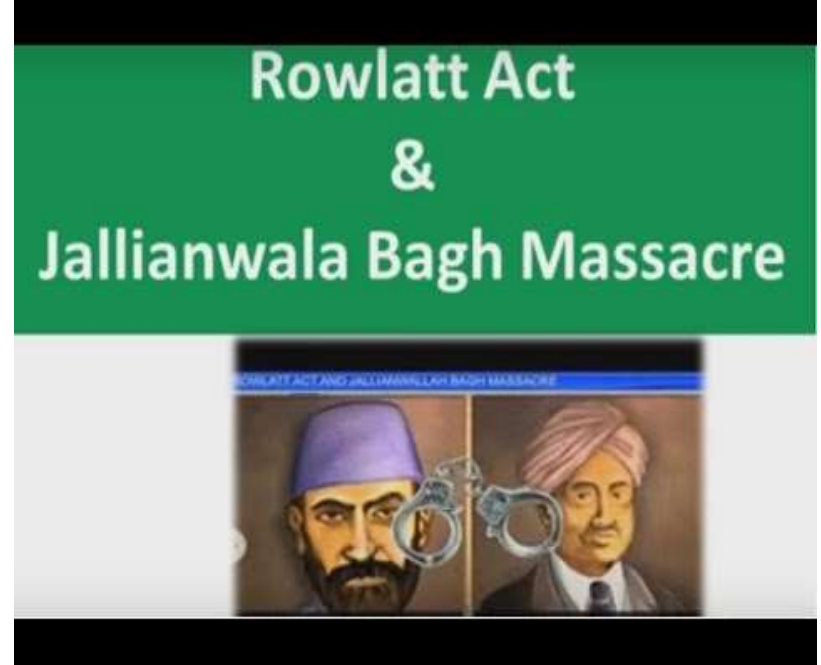
ఉద్యమంనకు దారితీసిన పరిస్థితులు

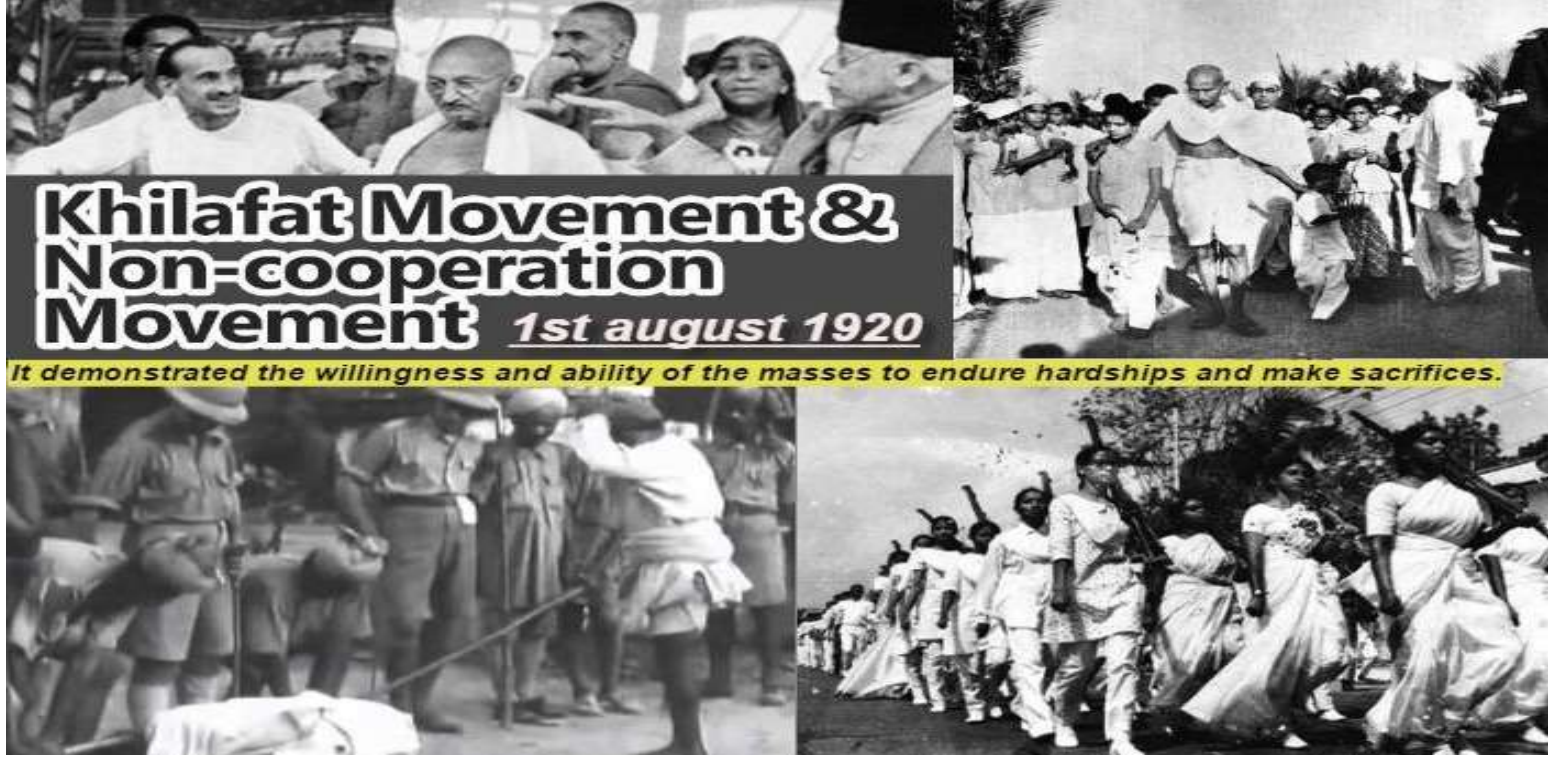
- మొదటి ప్రపంచ యుద్ధం లో జర్మని అప్రతిహత విజయములు ఇంగ్లండు కూటమి వెనుకంజ.
- మాంటేగ్ ప్రకటన - ఆగష్టు 20,1917 -"స్వయం పాలన"
- వర్మైల్స్ సంధి షరతులు భారత దేశానికీ వర్తించవని ప్రకటన
- 1919 - మాంటేగ్ చేమ్స్ ఫర్డ్ సంస్కరణలు - ప్రజలలో
నాయకులలో ప్రబలిన అసంతృప్తి - రాష్ట్రాలలో ద్వంద పాలన దోషముల నివారణ.
- రౌలత్ కమిషన్ - రౌలత్ బిల్లులు
- కార్య నిర్వహణ వర్గంనకు విశేషాధికారములు.
- వ్యక్తుల నిర్బంధన, ప్రత్యేక ట్రిబ్యునల్స్ ఏర్పాటు .
- పత్రికల స్వేచ్ఛను హరించుట.

The boycott of foreign cloth, July 1922.
Foreign cloth was seen as the symbol of Western economic and cultural domination.

- రౌలత్ సత్్యాగ్రహం 1919, ఏప్రిల్ 6.
- డా. సత్యపాల్, కిచ్చూల అరెస్టు - ఏప్రిల్ 10.
- జలియన్ వాలాభాగ్ దురాగతాలు, ఏప్రిల్ 13, 1919.

- ఖిలాఫత్ ఉద్యమం , ఖలీఫా పదవి రద్దుకు నిరసన.
- అబ్దుల్ తారిక్, అలీ సోదరుల నిరసనలు.
- నాగపూర్ జతీయ కాంగ్రెస్ సమావేశం :విజయ రాఘవా చారి అద్యక్షుడిగా .

సహాయ నిరాకరణ ఉద్యమకార్యక్రమాలు

నిర్మాణాత్మకచర్యలు -

స్వదేశి వస్తువుల వాడకం
మద్యపాన నిషేధం
జాతీయ విద్యా సంస్థల ఏర్పాటు
దేశీయ న్యాయస్థానంల ఏర్పాటు

బహిష్కరణ - త్రివిధ బహిష్కరణ

విదేశి వస్తు బహిష్కరణ
విద్యా సంస్థల బహిష్కరణ
న్యాయస్థానంల బహిష్కరణ

శాసనోల్లంఘన ఉద్యమం -

ప్రభుత్వ శాసనాల బహిష్కరణ
ప్రభుత్వ ఉద్యోగాల రాజినామా,
ప్రభుత్వ బిరుదులు తిరస్కరణ

ఉద్యమం ప్రభావం:

➤ ప్రభుత్వ సంస్థల ఏర్పాటు

1. బెంగాల్ నందు జాతీయ కళాశాల ఏర్పాటు

2. కాశీ నందు విద్యా పీఠం ఏర్పాటు

3. బీహార్ విద్యా పీఠం ఏర్పాటు

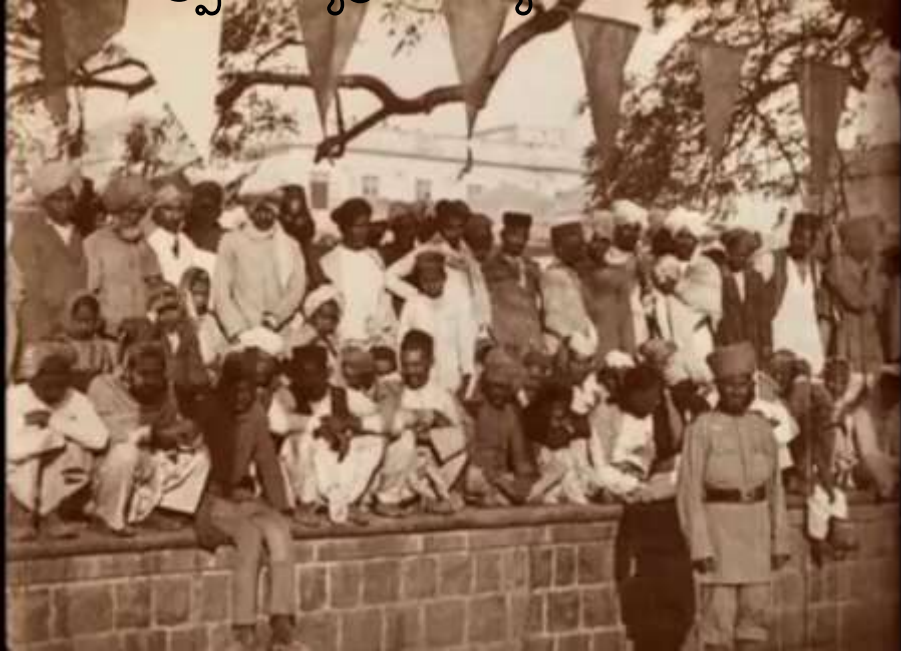
➤ ప్రిన్స్ వేల్స్ రాకుమార్ సందర్శన- నవంబర్, 1921

- దేశవ్యాప్త నిరసనలు.
- అణిచి వేత చర్యలు.
- చౌరాచౌరీ సంఘటన ఫిబ్రవరి 4, 1922.
- ఉద్యమం విరమణ.
- ఉద్యమం ప్రాముఖ్యత.
- అత్యధికులు అసంతృప్తి .
- జాతీయతా భావాన్ని పెంచుట.
- ఉప్పు సత్యాగ్రహ ఉద్యమానికి వేదిక.

భారతీయుల నిరసనలు

గంగాధర్ బాలగొండ,

Department of History

**SKR & SKR GOVT. COLLEGE FOR WOMEN (A),
KADAPA**

